

F

fabijánské zimy	zimy na konci ledna
fabiš	sv. Fabián; 2. hlad
fábor	mašle, ozdoba z pentlí
fabrický nástroj	obráběcí nástroj vyrobený v továrně (sériově)
fabrykant	továrník; 2. tovární zaměstnanec
fabrykantka	dělnice v továrně
fácat'	tlouci, bít (hrubě)
fácnút'	dát facku, uhodit, praštit
fáčovat'	obvazovat
fafrňkovat' sa	nečinně obcházet (též "posmětat' sa")
fafuňka (M)	kořalka
fagan	nadávká pro chlapce; 2. děcko
fagoš, fo-	hůl dutá, v níž je ukryt nůž
fagula	koule
faj	velká fajfka, dýmka
faja	fajfka velká
fajčit'	kouřit fajfku
fajfa	cívka s čely na obou stranách ("cívka" má jen jedno čelo)
fajfička	tyčka, na kterou se souká bavlna
fajfř	stojan na cívky "fajfy"
fajínek	čepec červené barvy
fajka	fajfka, dýmka (<i>druhy dýmek: "šimička" - kamenná, černá; "klučka" - ohnutá; "oderka" - vyráběná v Odrách; "obkuska" - dřevěná, vyřezávaná; "vizovjanka" - dřevěná, do poloviny kutá, vyrobená ve Vizovicích</i>)
fajkář	fajfkář, výrobce fajek
fajkovec	nůž fajfkařský
fajkový	fajfkový
fajnový	jemný
fajňučký	velmi jemný
fajromt, -ront	volno po ukončení práce
faka (B)	kůň plavý
fakla	pochodeň
fakoš	sekera
falář (Vi)	farář
falc (z n.)	drážka, rýha, žlábek; 2. přehyb, záhyb
falcování	hoblování drážky; 2. oškrabávání kůží v koželužně
falcovnica	deska tlustá
falcovník	hoblík na výstruh drážky nebo rýhy
fald	sklad
faldovaný	skládáný (též "vrapovaný")
faldovat'	skládat (látku při šití)
faldovice	viz "faldúvky"
faldúvky [v/f]	boty shrnovací s třapcem

falešný	nevěrný
falírovat'	lenošit, nečinně se potulovat
fálka	stádo ostříhaných ovec hnaných na podzim na jatka; 2. celé množství bez výběru
faluta	nezbeda, lump, nezvedenec
falutovat'	lenošit, potulovat se; 2. lumpačit, tropit neplechu
famfrnit' sa	vztekat se, rozčilovat se
famfrnoch (M)	vztekloun
famílija	rodina (jen v jedné usedlosti)
faň, fajn	dobře
fána	prapor
fanfrňochy	cetky
fangla (z n.)	prapor
faňúr, -ra	políček, facka, pohlavek
Fanuša, Fanka	Františka
fára	fara
farářovy čepičky	plody brslenu
faska (z rm.)	nádobka z loubků určená k uchovávání sýra, bečička, soudek na sýr
fasrala (F)	nemotora
fastrkování	stehování
fastrkovat'	stehovat
fasuňk, -něk	žebřiny formanského vozu; 2. náklad formanského vozu
fašank	konec masopustu (též "končiny")
fašanková neděla	poslední neděle masopustní
fašanky (B)	masopustní hry při jeho ukončení (<i>tyto hry se prováděly především na jižním Valašsku; na horním (Vs,M,R) se "pochovávala basa"</i>)
fašina	proutí do hatí
fatit' sa	lísat se (o psovi)
fatkář	donašeč
fatrál	viz "fatrc"
fatrc	krajíc velký, skrojek; 2. velký kus
fazol	fazole
fčilšek	nynějšek
fedrmesl (z n.)	perořízek
fedrovat' sa (M)	živit se, nACPávat se (<i>Enem mlékem sa celý deň fedrujú.</i>)
fechtem	po žebrotě
felák (z n.)	šikovatel
felčar	ranhojič
fena	psice - rozmnož.: "hóni sa, je nahóněná, okotí sa"; 2. brzda u vozu (též "sviňa"); 3. nadávka
fenik	drobná mince staré rakouské měny
fenygél	fenykl
fěrtoch	zástěra široká modrotisková (souč. žen. kroje); na dolních dědinách název pro sukni bílou
fěrtúšek	zástěra (též "přednica")

fěrtúšek (B)	fěrtoch
ferula	právo fojtovské, býkovec; 2. destička dřevěná jako odznak hodnosti; 3. dřevěná klapačka
festovní (z n.)	pevný, silný
festuňk (z n.)	pevnůstka
fešák	hezoun
fešný	pěkný
ficišpón	bohatý synek
fifidlo	fiflena, strojivá žena; 2. tajtrlík
fifňák	halěr (bývalé rak. měny)
fifrat' sa	šťourat se, rýpat se
figa	šiška
fígel, -gel	lest, úskok, podařený kousek, trik
figlářstvo	faleš
figle	pikle
figlovat'	podvádět, obelstívat
fijalistý	fialový
fijón	šibal, čtverák
fikant	prohnaný, fikaný člověk
fíkat'	stříkat; 2. šlehat, mrskat
fíkat (co kam)	házet
fíknút'	hodit prudce, odhodit, švihnout
fíknut' (F)	ošidit
financ	pohraniční finanční strážník, celník
fintit' sa	strojit se (přehnaně)
fíra (z n.)	četař
fírhaňk, -něk	záclona
fíštrón	rozum, chytrost
fládl	vlna rozčesaná ve dvou vrstvách
fládr	napodobenina struktury dřeva
fládrovat'	natírat nábytek s tvorbou "fládrů"
fláгат'	bíti, mlátit
fláгат' sa	ulévat se
flágnút'	udeřit, fláknout
flágnút' (sebu)	praštit (sebou)
flagrové dřevo	viz "duživé dřevo"
flagrový	nekvalitní, "duživý, trhavý" (o dřevu)
flanděra	láhev
flandra	coura, běhna, poběhlice
flanérka	kabát podobný "lajbíku"
flaša, -ška	sklenice, láhev
flašečka	sklenička
flauta	flétna
fleknút', -kúňat' +	láteřit
fleška	značka vyřezaná do kůry stromu
flígrhorna	lesní roh
flinčit'	lisknout

fločák	poduška z "fločků" (chomáčků odpadní soukenické vlny)
floček	chomáček vlny, štětíčka
fločena	peřina ze zbytků ("fločků") vlny
flok, -ček	kolíček dřevěný ševcovský, cvok; 2. rasa, druh, rod
flokník (M)	knoflík, tlačítko
flúňat'	stříkat, cákat, kapat
flundra	coura, běhna, žena špinavá
flús	draslo
fňuk	vzlyk; 2. děcko ufňukané, ubrečené
fňukat'	vzlykat, štkát
fňukna	žena fňukavá
fňutr	kanec, valach (kůň), volek o jednom varletí (<i>špatně vyřezaní</i>)
fofrovat'	spěchat
fofrovat' (R)	dmýchat
fogoš, -koš (z m.)	čakan v němž je zasunutý kord (nosili jej portáši); 2. halapartna
fojt	rychtář, správce dědiny jmenovaný vrchností (dědičný nebo zákupný)
fojtáš	příslušník fojtovy rodiny; 2. portáš
fojtěna	manželka fojta
fojtství	dům a úřad fojta
foľgovat'	povolovat ve všem, dávat velkou vůli
forbes (Vi)	viz "lajér"
foremnější	úhlednější
forgošit' sa +	strojit se
forman (B)	viz "furman"
formička	vzorek pro vázání čepce
formír	šablona i upevňovací nástroj při sestavování bednářské klenby (též "stavec")
forota	zásoba ("do foroty" - do zásoby); 2. sklad dřeva
forotný	zámožný, zásobený
forotovat'	hromadit; 2. zastavit, vzít do zástavy
fortel	zručnost
fortelný	zručný, obratný, bystrý; 2. důkladný, pevný
fortna	brána
fošna	dřevěná deska (silnější než "cól")
fošnica	krátká fošna
frádl (B)	svazek počesané vlny k předení
frajár, -ér	milenec, milý; 2. hezoun, krasavec
frajárka, -jér-	milénka, milá
frajtr (z n.)	svobodník
Francka	Františka (též Fanuša, Fraňa, Fraňuša)
Francovy Lhoty +	Francova Lhota
francúze	příjice (památka po napoleon. válkách)
fránd'a (M)	mašle
franta	viz "financ"
František	svatý František, dítě František (jinak jen Francek nebo Franta)
fřcnút'	pohodit

frča (B)	kořalka
frčat'	vydávat frčivý zvuk
frčet'	letět s bzukotem (<i>Kamének frčel po vevérce.</i>)
frfeň	smrknutí hlučné
frflať	brblat, reptat, domlouvat (<i>komu</i>); 2. pomlouvat (<i>koho</i>)
frflonit'	viz "frflať"
frfňat'	viz "frflať"
frfnit'	špinit, svinit, kazit
frfnit' (sa)	konat s nechutí, piplat se, rýpat se, nimrat se, š'ourat se (v jídle, práci)
frgál	vdolek "pecák" (pův. název pro nepodařený); 2. nyní vžitý název pro vdolek
frgót	frkač z vrbové kůry (na konci oškrabaný)
frkač (F)	vlček (hra)
frkálka	hračka dětská z dřívka, ořechu a niti
frkat'	pískat na "frkačku", frkat, odfukovat; 2. hlasitě smrkat; 3. poletovat zmateně (o ptácích)
frknút'	frknout, uletět, odletět
frkotat'	frkat
frňa (F)	facka, políček
frňák	rypák; 2. velký nos (<i>pejor.</i>)
frňugat'	kňourat, zlostně brblat, bručet (<i>Stará dívka je jak kočka; enem frňugá a nic dobrého nevyvede.</i>)
frólka	obojek ozdobný pro jehňata
frydka	viz "korduška" ("frydka" na Hošťálkovsku a na Rusavě)
fryško	honem, rychle
fryšký	bystrý, rychlý, hbitý
fryšný (Vi)	viz "fryšký"
fryšpán	zimostráz
fryštykovat (B)	snídat
ftrbos	pohlavek
fučák	vichr
fučat', -čet'	foukat, vát, funět (<i>Fučíš jak sto ježů.</i>)
fug	drážka v podélné straně šindele, do níž zapadala "střela" šindele vedlejšího (též "výstruh")
fugač, -govač	nástroj k výrobě drážek šindelů
fugování	prořezávání podélné drážky ("fugu/výstruhu") šindele
fugovat'	vystruhovat šindely
fuchtla	nadávká pro ženštinu
fúja	viz "fujavica"
fujác!	šup!, frnk!
fuják	vítr, vichřice
fujanica	sněhová vánice
fujara (z rm.)	pastýřská píšťala, píšťala dlouhá na způsob flétny
fujarka	píšťalka s dírkami
fújat'	foukat velmi silně a mést sněhem

fujavica	vánice, metelice, bouře sněhová, vichřice (vítr nese již napadány sních)
fujera	viz "fujara"
fujígat'	fíčet, skučet (o větru), foukat prudce
fuk, -ka	škvíra, mezera mezi prkny "tla" a trámy
fukáč	viz "fukar"
fukač (F)	lepenkový praporek k osušování osnovy
fukar	stroj ručně poháněný k čištění zrna vzduchem
fukarovat'	čistit obilí "fukarem"
fúknút'	fouknout
fuksa	kůň rezavě hnědý
fuky	dudy velké s dl. "hukem" (též "hrubé gajdy")
fuňák	rypák prasečí
funt	libra (st.rak.váhová míra) = 32 lotů = 0,56 kg (<i>100 funtů = 56 kg, je váha pytle obilí, které přinášeli mleči na zádech do mlýna k semletí</i>)
furman (z n.)	povozník, vozka, forman
furmanit', -nčit'	povozničit
furmanka	povoznictví, zboží určené k převozu
Fürstenberg +	Rožnov
furt	stále, pořád, neustále
furt a furt (B)	stále, neustále
fúryja	fúrie; 2. trouba "vaľašská, salašská" ze dřeva
fús, -sa	vous, vousy
fúsy	osiny
futérca	zárubeň okna
futra	zárubeň dveří
futrbarchéť	podšívkovina
futro (z n.)	píce, krmivo pro dobytek; 2. krejčovská vycpávka; 3. upínací hlavice pro opracování dutých výrobků ze dřeva na soustruhu
futrovat'	krmit, cpát se